

et stærkt politisk Liv, hvor de politiske Retninger staa skarpt ligeoverfor hinanden, hvor der er en Kamp, som afføder megen Splid og Riv og Bitterhed. Den Præst, der skal virke i en saadan Menighed, bør vistnok ikke holde sine egne politiske Anskuelser som i et hermetisk Gemme; han skal ikke være bange for, naar politiske Spørgsmaal komme paa Tale i hans Nærværelse, da ogsaa at udtale sin Mening, han skal ikke, naar der er Valg, undlade at møde paa Valgstedet for at afgive sin Stemme. Jeg tror, at, dersom han viser en saadan Frygtagtighed i politisk Henseende, vil det være skadeligt, jeg tror, at han ligefrem vil tage Skade paa sin Sjæl. Er der Noget, som fordres af en Præst, for at han skal kunne virke, er det Frimodighed. Der høres Frimodighed til at skildre Feil og Skrupeligheder og Laster, naar man ved at skildre dem kan udsætte sig for at støde denne eller hin for Hovedet. Jeg tror, at naar en Præst skildrer Feil og Skrupeligheder og Laster og derved kommer til at støde En eller Anden for Hovedet, er det et Bevis paa, at han har talt godt, et Bevis paa, at han har holdt, hvad man med et moderne Udtryk og i bedste Forstand kan kalde en realistisk Prædiken. Men vi Mennesker ere ikke saadanne Dobbeltvæsen, at vi kunne være frimodige i et Forhold og lade det store paa Frimodighed i et andet Forhold. Dersom vi lade det store paa Frimodighed i rent borgerlige Forhold, vil det ogsaa tilsidst gaa ud over vor Frimodighed i religiøse og kirkelige Forhold. Det, tror jeg, er aabenbart, og jeg tror, at Menighederne heller ikke i Reglen skjønne paa, at deres Præster ere bange for at udtale sig ogsaa i politisk Henseende. Jeg tror, at, er der Noget, som Menighederne hos os sætte Pris paa, er det aabne og uforbeholdne Udtalelser, at de kunne vide, hvor den Mand staa, der udtaler sig. Men skjøndt dette er saa, kræves det dog aabenbart af den Præst, som skal kunne virke i den stærkt agiterede politiske Menighed, at han maa være en rolig og besindig Mand; han skal forstaa at holde det Politiske og Kirkelige ude fra hinanden, han maa i hele sin Færd kunne vise, at Mennesket er ham Et og Politikeren et Andet, at han lige meget er Præst for dem, som høre til det ene politiske Parti, som for dem, der høre til det andet politiske Parti. Men det er ikke saa let en Sag. Ufordragelighed er desto værre Noget, som i politisk Henseende ikke er saa ganske ualmindeligt imellem os, og som ikke Alle kunne frigjøre sig for. Men i saadanne Menigheder, hvor der rører sig et stærkt politisk Liv, som jeg har tilladt mig at antyde, udtræves der Præster med særlige Kvalifikationer, dersom de ret skulle virke til Betsignelse der, og det er Noget, som der maa tages Hensyn til ved Besættelsen. Der er andre Menigheder, i hvilke der hersker en stærk religiøs Bæftelse. Bæftelse er noget Godt, forsaavidt den kan være Gjenmængangen til et kraftigere kristeligt Liv; men der er med den stærke

Bæftelse forbunden Fare. Der er den Fare for de Bæfte, de saakaldte Dypakte, at de kunne tabe Diet for Livets Krav, Livets Virkelighedsfide. Jeg maa vel nok her minde om en bibelsk Fortælling i en Sag, som vedrører de kirkelige Forhold. Da de tre Apostle vare oppe paa Berget med Jesus, og Jesus blev forherliget for dem, sagde Peter: Herre, her er godt at være, lader os bygge tre Tølgier, en for Dig, en for Moses og en for Elias. Han søgte sig saa vel ved at være oppe paa de høje Steder, hvor han ligesom var Himlen nærmere og løftet op over det Limeslige og Jordiske, og der vilde han blive, men det fit han ikke Lov til. Han stulde ned i de trange Dale, ned i Livets Kamp og Strid, til de mange forskjelligartede Pligter. Det er den Fare, de Dypakte ere udsatte for, at de altid ville være paa de høje Steder, hvor de kunne forlyste sig med høje Syner, og hvor Livets Virkelighed svinder hen som Bagateller for dem. Men det er ikke sundt. Det er i Livets Kamp og Strid, i Opslydselen af de mange forskjelligartede smaa og store Pligter, at Mennesket skal udvilles og modnes til at føre et sundt kristeligt Liv; men i denne Retning er der en Fare for de Dypakte. Det er ogsaa en Fare for de saakaldte Dypakte, at de kunne blive hovmodige, at de kunne hovmode sig af deres Tro og Gudsfrygt og kunne bilde sig ind, at de staa høit op-høiede over os andre tarvelige Overdagsmennesker, og det kan let afføde Fanatisme og Ufjærlighed og kan let i Tidens Løb svække det religiøse Liv, saa at det sygner hen. Dette er altsaa Farer for de Dypakte, og i saadanne Menigheder, hvor der hersker stærk Bæftelse, behøves der en Præst med ganske ualmindelig Dygtighed. Der behøves en Præst, som kan nære det kirkelige Liv og kan lede det i en sund og god Retning. Dertil er der ogsaa Hensyn at tage ved Besættelsen. Der er andre Menigheder, hvor der hersker Sløvhed, Egegyldighed og Død, og i saadanne Menigheder maa der ganske vist være Præster, som ere om-gjængelige, som kunne forstaa at omgaas Folk, thi ellers komme de ingen Vel; men det maa til-lige være Præster, som forstaa at røre op, og som forstaa at ryste Sjælens ud af Sløvhedens og Egegyldighedens Guler. Det er saadanne Hensyn, som maa tages til de særegne Forhold ved Besættelsen af Embederne; men en Menighed er ikke alene et Hele for sig, ofte med saadanne særlige Forhold, men den er ogsaa en Del af et større Hele, en Del af Kirken, navnlig af Landets Kirke, og trænger til at befrugtes af de Mørelser, som komme frem i den hele Kirke. Dersom en enkelt Menighed ligesom stænges ude fra den øvrige Kirke, vil der let fremkomme Sløvhed, Egegyldighed, Død, eller ogsaa et religiøst Liv, der faar et temmelig færegt Præg, et Præg, som ikke er af det Gode. Den enkelte Menighed trænger til at komme i Berøring med andre